

ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ኪዳን ናይ ቀረባ ጊዜ ዓንቃፊ ተረኽቦታት

መሓመድ ዓሊ ኢብራሂም፤
18.04.2010

ምሕዝታት ኤርትራ ካብ ተሰዓታት ዝጀመረ ምዃኑ ካብ ህዝብና ዝፈልጦ ውሑድ ኢዩ። እቲ ዝያዳ ዝዝረበሉ ሃገራዊ ጽላል፡ እቲ ብ1999 ዝቐመ ምሕዝነት ኢዩ። ነዚ 11 ዓመት ዝዕድሚኡ ምሕዝነት (ሎሚ ብኪዳን ዝፍለጥ) ካብ ዝቐመሉ ኣትሒዞ ብመሪሕነታዊ ደረጃ ስለ እተኸታተልኩዎን ስለ ዝፈልጦን፡ ብዙሕ ዝበሃል ነይሩኒ። ነቲ ናይ ቅድሚ ገለ ዓመታት ታሪኽ ንግዚኡ ኣወንዚፊ ግን፡ ኣብዚ ቀረባ ኣዋርሕ ካብ እተዓዘብኩዎ ድኽመታት “ምሕዝታዊ ኣሰራርሓና” ሰንኩፍ ምንባሩን ምዃኑን ዝሕብር ነጥብታት ምእንቲ ኣፍልጦ ህዝቢ ኢሊ ክጠቓቕስ ደልዩ። ነዚ ንምግባር ዘገደደኒ ከኣ ብላዕለዎይ መሪሕነታዊ ደረጃ ኪዳንን፡ ብኣባልት ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ዝፍለጡ ኣሕዋትን፡ ብጽሑፋትን፡ብራድዮን ብፓልቶካትን ዝዝረቡ፡ ክእረም ዝግብኡ ብሂላትን ኣቀራርባን ስለ እተዓዘብኩ ኣየ። እቲ ሓሓሊፊ ዝጠቓቕሶ ሓቅታት ከኣ ህልዊ ኣሰራርሓና ዘንጸባርቕ ምዃኑ ኣንባቢ ኣይስሕቶን። ክእረም ምእንቲ ከኣ ብህዝብና ክፍለጥ ይግባእ። ብሻራነት ወይ ብቲፎዝነት ውድባት ከይርኤና፡ ነቲ ጌጋታትና መዚንና ክንእርግን ጥቓቕምና ኢዩ። እንተዘየሎ፡ ከም ሕሉፍ ታሪኽ ኪዳን፡ ኣብ ዕንክሊል ምንባርና ኢዩ። በዚ ኣተሓሕዳና ከኣ ኣብ ሃገራዊ ጽላል ኮነ ኣብ ውድባት ህዝቢ ከንዕስል ኣይክንበቕዕን ኢና።

ዘይምትእምማንን ዝደጋገም ቅልውላዎት ኪዳንን፤

ኣብ ጉዕዞ ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ኪዳን፡ ዘይምትእምማን ነባሪ ሕግም ከዕይኑ ቀጸሉ ነይሩን ኣሎን። እዚ ከኣ ቅርጻ ኣወዳድባን ኣወኻኽላን ምሕዝታት ኤርትራ ካብ መጀመርያ ኣትሒዞ ምልኣት ስለዘይብሉ ኢዩ። እዞን ሕጂ ዘሎዎ ውድባት ኤዲኪ ወላ ኣብ ኩሉ ነገራት ተሰማሚዕና ኣሎና ኣብ ዝበላሉ ጊዜ እውን፡ ብዘይተጸበይኦ ጸገማት ኣብ ቅልውላው ክኣትዎ ይርእያ። ንኣብነት፡

1. ቅልውላዎት ብጉዳይ መሪሕነት፡ እቲ ኣብ ጉባኤ የካቲት 2007 ዘጋጠመ ቅልውላው እተጸበናዮ ኣይነበረን። ቀጸሉ'ውን፡ ነቲ ናብ ክልተ ተገሚዑ ዝነበረ ሸነኻት ኤዲኪ ንምቅርራብ ነዊሕ ጊዜ ዝወሰደ ዘተ ተገይሩ። ናብ ሓድነታዊ ጉባኤ ንምብጻሕ ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ቈይማ፡ ምስታ ብክልተ ሰባት ዝቐመት ኣወሃሃዲት ኣካል (ማለት፡ ብመንግስታኣብ ኣስመሮምን፡ ሑሰን ሽሊፋን) ብምትሕብባር፡ ነቲ ካብ ውድባት ዝቀረበ ወረቓቕታትን ርእይቶታትን ድሕሪ ምጽፋፋ ንድፍታት ተዳልዩ። ክፈላልዩ ዝኸእሉ ነጥብታት ተዘትዩሎም፡ ብናይ ሓባር ምርድዳእ ናብ ጉባኤ 2008 ተኣትዩ። ናይ ኣጀንዳታት ክትዕ ኣብ ሓጺር እዋን ተወዲኡ ኣብ መሪሕነት ምቋም ምስ ተበጽሖ ውሑድ ውድባት ኤዲኪ፡ ነቲ እዉጅ ዝነበረ እዋን ተወዳዳሪ ዘይነበሮ፡ ሕጹይ ተሓኔ ሰውራዊ ባይቶ ንኣቦ ወንበርነት ኤዲኪ ክመጽእ የብሉን ዝብል ደረቕ መርገጽ ናብ ዳግም ቅልውላው ገጹ ደፊኡ። ሰውራዊ ባይቶ ካብ 2001 ንድሓር ነቲ ሃገራዊ ጽላል ናይ ምምራሕ ጊደ ተነፊጉ ምንባሩ ዝዘከር ኮይኑ፡ እንደገና ብ2008 ሕድገታት ክገብር ተገዲዱ። በዚ ምክንያት እውን እቲ ክፍወስ ጀሚሩ ዝነበረ ቍስሊ ከይተበገሰና ተጉዲኡ፤ ምትእምማን ናይ ምፍጣር መንፈስ እውን ኣብ ሕቶ ምልክት ኣትዩ።
2. ውሽጣዊ ስኒት ኪዳን ከይዓቢ፡ ምትኸሩታዊት ቀጸሊ ነይሩ። ኣንጻር ኣባል ውድባት ንዝግበር ጌጋታት ዓገብ ዝብል ኣካል ኣይነበረን፡ የለን ከኣ። ኣንጻር ኣባል ውድባት ዝግበር ጌጋታትን ግህሰታትን፡ በቲ መሪሕነት ኪዳን ዝግበር ወይ ብኡ ቅቡል ከዕይኑ

ሰለዝርኤ ክበሃል ይክኣል። ኣብ ውሽጢ መሪሕነት ኪዳን ሻራዊ ምትህልላኻን ጸለመታትን ቀጸሊ ኣብ ርእሲ ምንባሩ፡ ነቲ ብሕቡእን ብቅሉዕን ዝካየድ ናይ ብርዒ ውግእ እኳ ጠጠው ከብሎ ዝኸእል ተሳኢኦ። ናይ ቀረባን ናይ ርሑቕን ጊዜ ጸለመታት ናብ ፍሉይነት ሰልፍታት ዘቕንፀ ነይሩ። ንኣብነት ኣብ ውሽጢ 2009 ጥራይ ኣንጻር እተን ንኣድነት ዝጉግዛ ዘነበራ ሰልፍታት ዘቕንፀ ጸለመ (እሞ ኣብ ዕላዊ ኣኼባታትን፡ ፈሰቲቫላትን፡ ወብሳይታትን ዝሰማዕን ዝርኤን ዝነበረ ወፍሪ) ኣስደማሚ ነይሩ። ከም ውልቀ ሰባት ኮነ ከም ውድብ፡ ልቢ ነዕቢ እናተባህለ ንነዊህ ጊዜ መልሲ መብርሂ ይኹን መልሲ ከይተዋህበ ቀጸሉ። ኣብ ዝሓለፈ ዓመት፡ ቀዳማይ ምኒስትር ኢትዮጵያ ከይተረፈ ተግዚቡዎስ፡ ንመሪሕነታት ውድባት ኪዳን “እዚ ጉዳይዚ የኸፍኣልኩም ኣሎ፤ ኣንጻር ህግደፍ ንዝቃለሱ ብጸትኩም፡ ህግደፍ ክትብሉን ከተብሉን ዝቡቕ ኣይኮነን፤ ንመቐልስትኹም ተርሕቐ ስለምንታይ?” ዝበሎም ጊዜ ነይሩ።

3. እቲ ኣንጻር ዝሰምራ ዝነበራ ውድባት ዝግበር ዝነበረ ጸለመታት ደረቱ የሓልፍ ስለዝነበረ፡ ወኪል ሰልፊ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ካልኣይ ስሩዕ ኣኼባ ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት (ብወርሒ ጥሪ 2009) ነቲ ዝኸይድ ዝነበረ ጸለመታት ንኩላትና ሃሳይ ስለ ዝኸነ ጠጠው ከነብሎ ጸዕርታት ከነካይድ ኣሎና ኢሉ ከም ኣጀንዳ ሓሳብ ኣቕሪቡ። እንተኾነ ግን ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ነዚ ዕሸሽ ኢሉ ሓሊፉዎ። እዚ ቅድሚ 15 ወርሒ ማለት ኢዩ!!

4. እዚ ከምዚ ኢሉ ከሎ ኣሉታዊ ምዕብልናታት ካብ መዓልቲ ናብ መዓልቲ እናወሰኸ መጹኡ። ንኣብነት ፡-

- ሕንፍሽፍሽ ኣብ ጨንፈር ኤዲኪ ኣውስትራልያ፡- በሺር ይስሓቕ ንኪዳን ወኪሉ ብግንቦት-ሰነ 2009 ናብ ኣውስትራልያ ዑደት ኣብ ዝገበረሉ ጊዜ፡ ነቶም ቀንዲ ተሓባቦርቱን ተቀበልቱን ዝነበሩ ኣባላት መሪሕነት ሰልፊ ህዝብን ሰልፊ ዲሞክራሲን ኤርትራ ከምኡ እውን ኣቦ ወንበር ጨንፈር ኤዲኪ ኣብ ሚልዮን ከም ዓንቀፍቲ ቆጶሩ ናይ ጸለመ ጸብጸብ ብምቕራብ ኣካታዒ ጉዳይ ኮይኑ፤ ክሳብ ኣብ ኣኼባ ማእከላይ መሪሕነት ተዘሪቡሉስ፡ ክምርመርን ክጸረን እውን ውሳኔ ተበጺሑ። ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ግን ነዚ ብባይቶ እተዋህበ ሓላፍነት፡ ክሳብ ሎሚ ፍታሕ ኣይገበረሉን። ጨንፈር መልዮርን ኣብ ክልተ ተመቂሉ ተሪፉ።
- ብሰልፊ ዲሞክራሲን ሰልፊ ህዝብን ንምርክሮኹ ኪዳን ዝተዳለወ ወረቀት ቅድሚ እቲ ምርክሮኹ ምጅማሩ ነቶም ኣንጻር ሰልፍታትና ዝጸሕፉ ተመሓላፊስ፡ “ነዚ ወረቀትዚ ፎእ በልዎ” ዝብል ዓንቀጽ ኣብ ኢንተርኔት ወጸኡ። ኣቦ መንበር ኣሰናዳዊት ሽማግሌ ምርክሮኹ ዝነበረ በሺር፡ እቲ ወረቀት ናባኻዩ ተላኢኹ። መን ናብ ኢንተርኔት ኣመሓላፊኦም ምስ ተባህለ “ኣነ ኣይፈልጥኩን” ብምባል ብኣሉታ መለሹ። ስለምንታይ ትብሃል ኣሎኻ? ዝብሎ ሰልጣን ኣይነበረን። እቶም መጉዳእቲ እተሰምዖም ሰልፍታት ዝገብርዎ ጠፊእዎም ስቕ መሪጸም።
- ኮንፈረንስ ብሩክሰል፡- ኣብ ኮንፈረንስ ብሩክሰል ኤዲኪ ክዕደም ብመትከል ኣባላት ፈጻሚ ሽማግሌ ዘይንፈላለዩሉ ጉዳይ ነይሩ። እንተኾነ ምስታፍ ኤዲኪ ይኹን ካልኣት ውድባት ኣብ ኢድና ከም ዘይኮነ እናተፈልጠ፡ ኣብ ልዕሊ ተዓዲመን ዝነበራ ውድባትን ሲቪክ ማሕበራትን፡ ኣብ ልዕሊ ዓደምትን ተዓዲመን ወጸእተኛታትን፡ ብዕላዊ ደብዳቤ ከምኡ ኸኣ፡ ብሬድዮን ተለቪዥንን ብቃለ-መጠይቅን ኣቢሎም መሪሕነት ኪዳን እዚ ዘይበሃል ውንጀላን ክስታትን ኣካይዶም። ብደረጃ ኪዳን እሞ መን ዓገብ ክብሎም። ኣብቲ እተዓደምናሉ ኮንፈረንስ ስለ እተኻፈልና ጥራይ፡ ብዛዕባ ብሩክሰል ዜናዊ ንጥፈታትና ብናይ ኪዳን መሳርሒታት ዜና ከይቃላሕ ተኣጊዱ። ወኪል ሰልፊ ህዝቢ ብተለቪጅን

ኪዳን፡ ብዛዕባ እቲ ዕዉት ዝኾነ ውጽኢታት ኮንፈረንስ ብሩክሰል ከመሓላልፍ ዝሓተቶ ዕላዊ ጠለብ ከምዘይፍቀደሉ ብጽሑፍ ተመሊሱሉ።

5. እቲ ኮነታት ኣብ ከምዚ ደረጃ ምስ በጽሖ ነቲ ሽግራት ኮፍ ኢልና ክንዛረበሉን ክንኣልዮን ብምሕሳብ ኣቦ መንበር ኪዳን ኣኼባ ክጽውዕ ወኪል ሰልፊ ህዝቢ ብጽሑፍ ሓቲቱ። እቲ ሕቶ ክሳዕ የካቲት 2010 መልሲ ከይረኽበ ጸኒሑ።

ውሳኔ ማእከላይ መሪሕነት ኪዳንን ምቛም ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ዋዕላን፡

ማእከላይ መሪሕነት ኣብ ካልኣይ ስሩዕ ኣኼባ-ብኡ ብዛዕባ ሃገራዊ ዋዕላ ንዲሞክራሲያዊ ለውጢ ኣብ ውሳኔ ንብጻሕ ዝርርብ ከካይድ ከሎ፡ ኣብ ውሽጡ ክልተ ርእይቶታት ነይሮም። ንሳቶም ድማ፡ እቲ ሓደ ሸነኽ ዋዕላ ኣብ ሓደ ዓመት ምግባር ነዊሕ ኮይኑ ዝርኣዮ፤ እቲ ካልኣይ ርእይቶ ሽኡ ዓመት ሓጺር ኮይኑ ይረኣዮ ነይሩ። ኣብ መወዳእታ ግን “ብዘተኻእለ መጠን ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት ክግበር” ዝብል ማእከላይ ሓሳብ ተወሲኑ። ዘይከኣል እንተኾይኑ ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት ምግባር ግድን ኣይኮነን ማለት ነይሩ። ባይቶ ኣብ ክትዓቱ ኣሰሚርሉ ዝነበረውን እቲ ምስንዳእ ኣዓዋቲ ክኸውን ከም ዝግብኦን፡ እቲ ናይ ጊዜ ገደብ ንምስንዳእ ዋዕላ ብኣሉታ ክጸልዎ ከምዘይብሉን ኢዩ። ንፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ሽኡ ነዚ ኣብ ግብሪ ከውዕል መዚዙዎ።

6. ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ኣብ ስሩዕ ኣኼባ ናይ ወርሒ 8-2009፡ ብጉዳይ ዋዕላ ነዚ ዝሰዕብ ውሳኔታት ኣሕሊፉ፡

- ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ብ21 ኣባላት ክትቀውም፤ ንሳቶም ከኣ 13 ካብ ውድባት ኪዳን፡ 8 ድማ ካብ ህዝቢ፡ ማለት ካብ ሲቪል ማሕበራት ክመጹ ተወሲኑ።
- ነቶም ካብ ህዝቢ/ሲቪል ማሕበራት ዝመጹ ኣባላት ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ከኣ፡ ከመይ ከም ዝምረጹ እተጸንዕ ቲክኒካዊት ሽማግሌ ኣቕሩሙ፤ ንሳቶም ድማ፡
 - ሀ) ሓጅ ዓብደልኑር - ኣቦ መንበሩ።
 - ለ) ቀርነልዮስ ዑስማን - ኣባል
 - ሐ) በሺር ይስሓቕ - ኣባል።

7. ኣብ ታሕቲ ተጠቐሱ ከም ዘሎ ከኣ፡ ብጉዳይ ዋዕላ ካብ ሓምለ ክሳዕ መወዳእታ ወርሒ ታሕሳስ 2009 ወላ ሓንቲ ከምዘይተገብረ ብሩህ ክኸውን ኣሎዎ።

- እዛ ኣብ ላዕሊ እተሓበረት ቲክኒካዊት ሽማግሌ ርክባ ምስ ኣቦ ወንበር ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ክኸውን ወይ ጸብጻባ ናብ ኣቦ ወንበር ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ከተቀርብ ተወሲኑ።
- እታ ሽማግሌ፡ ቀዳማይ ኣኼባኣ ዕለት 30-9-2009 ክትገብር ተሓሲቡ ነይሩ። እንደገና ንዕለት 15-10-2009 ክግበር ተቐይሩ። እንተኾነ ኣይተተግበረን። ድሕሪ እዚ ሓጅ ዓብደልኑር ብስድራ ቤታዊ ጉዳይ ካብ ኣዲስ ኣበባ ወጸኡ። በሺር እውን ንውድባዊ ስርሑ ንሱዳን ከይዱ። ከምዚ ኢሉ ናይ 3 ሰባት ቲክኒካዊት ሽማግሌ ስራሕ ብፍጹም ተረሲዑ ተሪፉ።
- ኣብ ውሽጢ ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ምፍንጫል ምስ ኣጋጠመ፡ ነዚ ጉዳይ እዚ ንምርኣይ ህጽጽ ኣኼባ ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ንዕለት 5-12-2009 ክግበር ተወሲኑ። እዚ ኣኼባ እዚ ካብ ግዜ ናብ ግዜ ይጉተት ምስ ተዓዘብኩ ንተወልደ በኣካል ረኽቢ። እዚ ኣኼባ ካብ ዕለት 15-12-2009 ኣንተደኣ ተመሓላሊፉ ጉባኤታት ኣለና፤ ንሕና ሰለስተ ውድባት ክንሳተፎ ኣይንኸእል ኢና ኢለዮ ከብቅዕ፡ ንሓደ ካብ ስዑድያ ዝመጽእ ኣባል ፈጻሚ ሽማግሌ ምጽባይ ስለዘገደሱ፡ ኮረም መሊኡ ኣንከሎ እቲ ኣኼባ ክሳኦ 19-12-2009 ደንጉዮ። ኣብቲ ዕለትቲ

ግን አድራሻም ገብረማርያም አኼባ ባይቶ ስለ ዝነበሮ ክመጽኦ አይከለን። እነ ግን (ሽዑ ወኪል ሰልፊ ህዝቢ) አብታ ቀዳመይቲ ዙር ተሳቲፈ። አብ ጉዳይ ድሕነት ርእይቶይ ምስ ሃብኩ፡ ንምጽንባራዊ ዋዕላ ሰለስተ ውድባት አብ ዝምልከት ስርሔይ ከይደ። አብ መኽፈቲ ናይ 19-12-2009 አኼባ፡ ተወልደ ገብረስላሴ ድሕሪ ጉዳይ ድሕነት ካልእ ጉዳያት ክንርኢ ኢና ምስ በለ፡ እነ ተቓዋሚ። ንሱ ድማ እዚ ንፍሉይ ጉዳይ ዝተጸወዐ ህጹጽ አኼባ ስለዝኾነ ካልእ ውሳኔታት ክውሰነሉ አይግባእን፤ እተን ናብ ሓድነት ገጸን ዝኸዳ ዘሎዎ ሰልፍታት እውን ክሳተፍኦ አይክእላን ብማለት ተቓዋሚ። ነዚ ዕሸሽ ኢሎም ብምሕላፍ ከኣ ወከልቲ ኤርትራዊ ህዝባዊ ምንቅስቃስን ሰልፊ ህዝብን ሰልፊ ዲሞክራሲን አብ ዘይነበሩሉ አኼባ ፈጻሚት ብጉዳይ ሽዑ እተነጻጽሉ ዋዕላ ብዙሕ ውሳኔታት አመሓላሊፎም። እዚ ዝሰዕብ ከኣ ይርከቦ ነይሩ፡-

- ሓጅ ዓብደልኑር ስርሖ ወዲኡ ንኣዲስ አበባ ክምለስ አብ መንገዲ ምህላወ እናተፈልጠ እንከሎ፡ ንዕኡ ኮነ ንሰልፉ ከይሓበሩ፡ ካብታ ተክኒካዊት ሽማግሌ አውራጃም ብናይ እሰላማዊ ሰልፊ ወኪል ዝኾነ፡ ሽዑ ካብ ሽዑዲያ ዝተመልሰ አሕመድ ሰፈር ተኪኦምዎ።
- ካብ በርጌሳዊ ማሕበራት አብ አሰናዳኢት ሽማግሌ ዝምረጽ “ብስቱር ይኹን ብእወጅ” ናይ ዝኾነ ፖለቲካዊ ውድብ ጸግዕነት ክህልዎ የብሉን ዝብል ውሳኔን መምርሕን አብቲ ናይ መወዳእታ ሰሙን ታሕሳስ አኼባ ፈጻሚ ሽማግሌ ኪዳን ኢዩ ተወሲኑ።
- እዚ ውሳኔታት እዚን ምርጫ ወከልቲ በርጌሳዊ ማሕበራትን አብ ዘይህላዌ 3 ሰልፍታትና ተገይሩ ጥራይ ዝይኮነ፡ መነ-መን ከም እተሓጽዩን እተመርጹን ከይተሓበረና ጸኒሑ።
- መኽፈቲ አኼባ አሰናዳኢት ሽማግሌ ንዕለት 30 ጥሪ 2010 ክግበር፤ ድሒሩ ከኣ አኼባ ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ኤዲኪ ብዕለት 15-2-2010 ክጋባኦ ኢዩ ተባሂሉ። ብዛዕባ ምርጫ ሲቪክ ማሕበራት ንኹሎም አባላት ፈጻሚ ሽማግሌ ኪዳን ከይተሓበረኒ ክሳብ ፍርቂ የካቲት 2010 ጸኒሑ። ብጉዳይ አሰናዳኢት ሽማግሌ ንምፍላጥ ብዕለት 15-2-2010 ንተወልደ ገብረስላሴ አኼባ ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት አይግበርን ዲዩ ኢሊ ሓቲተ፤ ሕጽረት ጊዜ ከም ዘሎዎ ገለጹለይ። አብ መወዳእት ከኣ ናይ ፈጻሚ ሽማግሌ አኼባ ተባሂሉ፡ ብዕለት 17.02.2010፡ ንገለ ደቓይቕ ቅድሚ ምጅማር አኼባ አሰናዳኢት ሽማግሌ ተኣኪብና። እተን ንፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ክሓተን ዝኸኣልኩ ሕቶታት ድማ እዘን ዝሰዕባ ነበሩ፡-
- እነ ክሳብ ሕጂ ብዛዕባ አመጸጽኦ ሲቪክ ማሕበራት ዝኾነ ይኹን ሓበሬታ የብለይን። ስለምንታይ?
- ንኤውሮጳ ክልተ አባላት ተወሲኖምሎም ነይሮም ተባሂሉ። ከመይ ጌይም ሕጂ ካብ ኤውሮጳ ሰለስተ አትዮም ኣሎዉ ዝብሃል ዘሎ?
- ካብ ቀጠር ዝመጸ ሰብ፡ ንመን ኢዩ ወኪሉ መጺኡ ዘሎ? እቶም ካልኦትኩ? ኣሚሪካኽ እንታይ ኮይኖም በኹሮም ትብሉና? ድምጸን ዝሰማዕ ከም ስድሪ ዝአመሰላ ማሕበራት ብኸመይ ተወኪሉን? ወዘተ...

ነዚ ሕቶታት እዚ እተማልኤ መልሲ ከይረኽብኩሉ ግዜ ኣኹሉ ብሃታሃታ አብ አኼባ አሰናዳኢት ሽማግሌ ተሰጋጊርና። ንመጀመርያ ጊዜ እውን ብጉዳይ ከመይነት ውክልና በርጌሳዊ ማሕበራት ክሓትትን በብቑሩብ ክሕበርን ጀሚረ።

ውክልና ሰልፊ ዲሞክራሲ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ኪዳን

ሰልፊና ካብ ምጽንባርዊ ዋዕላ ውጽኢ ኢሉ፡ ጌና ስራሕ ከይጀመረ፡ ብሸነኽ ኣቦ መንበር ማእከላይ መሪሕነት ኪዳን፡ ዓብደላ ማሕሙድ፡ ዘይተጸበናዮ ህወ.ኽ ጠለባት ክሰድድ ጀሚሩ። ወከልትኹም ኣብ ፈጻሚ ሽማግሌን ኣብ ኣሰናዳኢ ሽማግሌን መነመን ኢዮም ከኣ ተባሂሉ። እዚ ሕቶታት እዚ ንኣኼባታት ማእከላይ መሪሕነት ኪዳን ስለዝምልከት ከኣ፡ ከምቲ ልሙድ ኣሰራርሓ ኪዳን፡ ክሳብ ስሩዕ ኣኼባ ባይቶ፡ ኣብዚ ዘሎናዮ መሰጋገሪ እዋን፡ ብዝነበረና ውክልና ክንጸንሕ ከም እንክእል ርዱእ ነይሩ። እቲ ልምዲ'ውን ከምኡ ኢዮ። (ኣብ ሰነዳት ኪዳን፡ እተጸናበረ ውድባት ድሕሪ ክንደይ ጊዜ ከም ኣደ ውድብ ከም ዝውክል ዝርዝራዊ ንጹርነት ስለዘየለ፡ ብሕሉፍ ልምዲ ወይ “ሳብቓ” ንምራሕ ኢልና። ግንባር ድሕነት ኣደ ውብድ ድሕሪ ምጻኖም ን7 ወርሒ ዝኸውን ኣብ ፈጻሚ ሽማግሌን ኣሰናዳኢ ሽማግሌን ከም 3 ውድባት እናተወከሉ ከም ዝጸንሑ ዝዝከር ኢዮ)። ዓብደላ ማሕሙድን ካልኦትን ግን ነዚ ቅኑዕ መንገዲ ክቕበሉ ኣይደለዩን። ብሕጊ ምስ ተተሓሳዝናዮም፡ ድማ ኣብ ውሽጢ ሰለስተ መዓልቲ እሞ ኸኣ ኣብ ታሪኽ ኪዳን ተገይሩ ዘይፈልጥ/ብዘይንቡር ኣገባብ/ “ህጹጽ ኣኼባ ባይቶ ኪዳን” ንዕለት 09.03.2010 ጸዊዖም። እቲ ብዘይ ንቡር ኣገባብ ዘብለኒ ዘሎ ድማ፡ ንቡር/ሳብቓ ዘይተኸተለ ኣብ ርእሲ ምጻኑ፡ መሰል ኣባላት ማእከላይ መሪሕነት ዝገፍፍ ኣገባብ እውን ነይሩ። ማለት፡-

- ኣባል ማእከላይ መሪሕነት ኣብ ኣኼባ ክሳተፍ መሰሉ ምጻኑ እናተፈልጠ፡ ነዚ ዕድል እዚ ዝዓጹ ናይ ጊዜ ምድራት ተገይሩ። ብተዘዋዋሪ መንገዲ፡ ኣባላት ባይቶ ከምዘይመጹ ምግባር ዘይቅኑዕ ኣሰራርሓ ኢዮ ነይሩ።
- ኣብ መንጎ ሰለስተ መዓልቲ ይትረፍዶ እቶም ርሑቕ ዘለዉ ክሳተፉ እቶም ኣብ ኢትዮጵያ ዝነበሩ እውን ክመጹ ኣይከኣሉን። እቶም ክመጹ ዘይክእሉ፡ ኣባላት ባይቶ ብዘይኮኑ ሰባት ቀይርምዎም። ብወገንና ዘስደመመና ጉዳይ እኳ እንተኾነ፡ ነዚ ጥሕሰት ሕጋዊ ኣጸዋውዓ ኣኼባ ባይቶ እውን ሸለል ክንብል መሪጽና።
- ድሕሪ ህጹጽ ኣኼባ “ባይቶ” ኪዳን፡ ውክልና ሰልፊ ዲሞክራሲ ህዝቢ ኤርትራ ካብ 3 ናብ 1 ወሪዱ። ካብቲ ዘይንቡር ጉዳያት እውን እቲ ምክትል ኣቦ መንበር ኪዳን ዝነበረ ብጻይ ሓጅ ዓብደኑርን፡ ኣብ ፈጻሚ ኣካል ኪዳን ናይ ህዝባዊ ጉዳያት ኣባል ዝኾንኩ ኣነን (መሓመድ ዓሊ)፡ ናይ ዓመትን ፈረቃን ንጥፈታትና ብደረጃ ጸብጸብ ናብ ባይቶ ኪዳን ከዩቕረብና ጉዳይና ተዓጽዮ። ኣባልነት ኣብ ኣሰናዳኢት ሽማግሌ እውን ከምኡ። ሰልፍና፡ ነዚ'ውን ሸለል ንበሎ ብማለት ሓሊፍዎ።
- ኣብቲ ናይ 17 የካቲት 2010 ኣኼባ ኣሰናዳኢት ሽማግሌ እውን ኣብ ቅድም ዝተወደአን ዝተወደበን ኣኼባ ኢና ኣቲና። ውሽጣዊ ሕጊ ኣሰናዳኢት ክግበር ክትዕ ኣብ እተጀመረሉ፡ በሺር ኢሳቅ ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ብ21 ትቀውም ኣይንበል እንታይደኣ ካብ ፖለቲካዊ ውድባትን ሲቪክ ማሕበራትን ትቅውም ጥራይ ንበል ኢሉ ሰለስተ ሰዓት ዝኸውን ኣብዚ ነጥቢ እዚ ተኻቲዑ። እቲ ብባይቶ ኪዳን እተሓንጸጸ ውሳኔ ብድልየታቶምን ከም ድላዮምን ክቕይርዎ ተረኺቦም። ኣብ መወዳእታ 21 ንበል ግን ምልክት/ፋትኖት ጌርና ንሕለፍ ተባሂሉ (ብህጹጽ ኣኼባ ባይቶ ሕጋውነት ክሳብ ዘልብስዎ)። ኣባላት ሰልፊ ዲሞክራሲ ህዝቢ ኤርትራ ተቃዋሞና ኣመዝጊብና። እዚ ነቲ ኣንጻር ገለ ሰልፍታት ብቅሉዕ ዝሰራሕ ዝነበረ ጌጋ ኣሰራርሕ ኣብሪሁ የርኢ።

- ብጉዳይ አወካኸላ በርገሳዊ ማሕበራት ዓበይቲ ሕቶታት ከለዋና፣ ኣብ ምጽራይን ኣብ ምሕታትን ብምድሃብ፣ ካብቲ ኣኼባታት ኣሰናዳኢት ምስሓብ ጊዜ ከም ዝወስድ ርኢና። መሪሕነት ሰልፊ'ውን ኣጽኒዑ ክጻዕ ዝበጽሖ ጊዜ ከምዘድልዮ ርዱእ ነይሩ። ክሳዕ ብሩህ ስእሊ ዝርከብ ከኣ ኣብቲ ኣኼባታት ኣሰናዳኢት ክንቅጽል ግድን ነይሩ።
- ካልእ ኣገዳሲ ነገር ኣብ ክትዕ ኣሰናዳኢት ሽማግሌ፣ ዋዕላ ዝግበረሉ ጊዜ ምውሳን ነይሩ። ኣብ ውሽጥና ክልተ ርእይቶ ነይሩ። እቲ ሓደ ኣብ ታሕሳስ 2010 ይገበር ዝብል ንሕና ዝነበርናዮ ዓብላሊ ደገፍ ዝነበሮ ክኸውን ከሎ፣ እቲ ካልኣይ ሸነክ ድማ ወርሒ ሰነን ሓምለን ዝብል ነይሩ። ብድምጺ ኣብ መወዳእታ ታሕሳስ 2010 ክግበር ተወሲኑ ተደምዲሙ። ኣብ ካልኣይ መዓልቲ ግን፣ ብዓል በሺር ብደገፍትና ተደዋሉልና። “ንሕና ኣብ ታሕሳስ ኣይንምውሎን ኢና ኢሎምና” ብማለት ነቲ ኣብ ሓምለ ይገበር ዝብል ርእይትኦም ዳግም ኣቕሪቡ። እንደገና ዳርጋ ክልተ መዓልቲ ኣካቲዑና፤ ድምጺ ተዋሂቡዎ፣ ክልተ ሲሶ ስለዘይረኸበ ወዲቐ። እንደገና፣ ጌጋ ውጺት ኣዊጅና ብዝብል ምክኒት ካልኣይ ግዜ ኣድሚጾም ክልተ ሲሶ ከምዝረከብ ጌሮም!!! ነዚ ኣገባብ እዚ ተጻሪርና ተቃዋምና ኣመዝጊብና። ካልእ ክንገብር እንክእል ነገር ኣይነበረን። ደጊመ ክብሎ ዝደለ፣ ነቶም ካብ በርገሳዊ ማሕበራት መጺኦም ዝተባህሉ ፈሊጥናን ኣጽኒዕናን እንተንነብር፣ እቶም ኣብ ኣወካኸልኦም ምልክት ሕቶ ዘሎዎም መጽናዕቲ ይገበረሎም ምበልና፤ ካብ ኣኼባ እውን ክንበኩር ምተገደድና። ብወገንና ኮነ ብወገን መሪሕነት ሰልፊን፣ ጌና ብርግጽ ዝበጸሕናዮ ጭብጢ ኣይነበረን። እዚ ካብቲ ሕጋዊ ጉድለታት መሪሕነት ኪዳን ኢዩ። ክሕተቱሉ ከኣ ይግባእ ነይሩ። ጌጋታት ሸለል ምባል ደረት ክግበረሉ ምተገብኤ። ደጊመ ክብሎ ዝደለ፣ ካብ ጌጋታትና እንተዘይተማሂርና ኣብ ሕንፍሽፍሻት ክንነብር ኢና።